No. 239. ANNO 1848. **ARNHEMSCHE COURANT.** Donderdag 16 November.

De aanstaande verkiezingen.

Onder dezen titel rigt de heer LIPMAN het woord tot zijne medekiezers, om hun eenige raadgevingen mede te deelen *hoe* en *in welken geest* de verkiezingen moeten geschieden, opdat de uitslag der verkiezingen beantwoorde aan de behoefte van het oogenblik, aan het heil van de toekomst en aan de eer der Nederlandsche natie, nu voor het eerst tot de regtstreeksche verkiezingen geroepen.

De heer LIPMAN begint terstond met te wijzen op het gewigt van de roeping dezer eerste vertegenwoordiging. »Nooit was meer gewigtige roeping aan eene wetgevende Kamer beschoren; zij heeft schier eene staatsregelende magt. Nederland zal gedurende langen tijd, welligt gedurende eeuwen, in alle onderdeelen van zijn bestuur, in alle zijne maatschappelijke belangen, de gevolgen dragen of genieten van het werk zijner nieuwe vertegenwoordiging."

De heer LIPMAN dringt insgelijks aan op het kiezen van *nieuwe* mannen. »Wij hebben niet eene grondwet gewild om de oude Kamer-leden, en met hen den ouden slentergeest, te zien herstellen. *Er zoude inderdaad met de Staatshervorming niets gewonnen, en veel arbeids nutteloos verspild zijn, indien deze de uitslag der verkiezingen ware.*"

Sterk dringt de schrijver tot de zamenwerking der kiesdistricten en der kiesgeregtigden, om den goeden uitslag der verkiezingen te bewerken. Zonder aaneensluiting, zonder overeenstemming wordt de gansche verkiezing eene loterij.

Bij de verkiezingen mag noch de plaats van inwoning, noch de godsdienst-belijdenis in aanmerking komen. »Vraagt niet, welk gedeelte van het rijk de candidaat zijne geboorte- of woonplaats noeme. Vergeet niet, dat gij niet voor uw *district*, niet voor uwe *gemeente*, niet voor uwe *provincie* eenen afgevaardigde hebt te benoemen, maar dat gij geroepen zijt, voor het *Rijk* eenen waardigen vertegenwoordiger van *het Nederlandsche volk* te verkiezen.

»Hoe grooten en regtmatigen lof zal dat kiesdistrict verwerven, hetwelk het voorregt heeft, door de gelukkigste keuze uit te munten; waarin kennis, regtschapenheid en zelfstandigheid zich vereenigen, bovenal wanneer juist uit de woonplaats van den gekozene het bewijs voortvloeit; dat elke locale overweging daarbij gemoedelijk is ter zijde gesteld.

»Zoo weinig gij op de woonplaats van den candidaat acht zult slaan, veel minder zult gij zijne godsdienstige belijdenis in aanmerking nemen. Geen verschijnsel is meer bedroevend, dan wanneer de godsdienst, die den mensch tot zijnen Schepper moet verheffen, die hem met zijne natuurgenooten moet verbinden, tot eenen scheidsmuur wordt opgevoerd, of tot een middel voor politieke doeleinden wordt vernederd. Nimmer kan de ware godsvrucht een zoo eerloos misbruik goedkeuren; nimmer kan zij in tweestrijd zijn met den pligt jegens het vaderland. De godsdienstige belijdenis zij derhalve nooit eene reden van aanbeveling, zij nooit een grond van uitsluiting. Elke godsdienst mag zich beroemen, regtschapene, vrijzinnige en bekwame mannen onder hare belijders te rangschikken: geene kan zich verhoovaardigen, dat zij alléén deugd en verdienste vormt. Dat dan een verbond, waarop het vaderland zich met edele fierheid moge verheffen, de belijders van alle godsdiensten in Nederland hier vereenige, waar allen, als burgers, tot éénen zelfden pligt geroepen worden."

Om te weten welke personen men *niet* moet kiezen, kan men niet beter doen, zegt de heer LIPMAN, dan zich te binnen te brengen welke personen doorgaans de Provinciale Staten kozen en dan juist het tegendeel te doen. »Zij raadpleegden uitwendige omstandigheden altoos, inwendige verdienste zelden, staatkundige onafhankelijkheid nooit. De woonplaats, de betrekking, de fortuin, de rang, de geboorte, het ambt, waren de overwegingen, naar welke gunst en voorspraak den uitslag beslisten."

Met levendige kleuren schetst de heer LIPMAN de vertegenwoordiging die van zulke keuzen het resultaat was. »Behalve eenige uitstekende en verdienstelijke mannen, wie ook nog de eerbied der natie omringt en die men als sieraden der Nieuwe Vertegenwoordiging wenscht te zien optreden, bragten de zoogenaamde volksvertegenwoordigers denzelfden geest in de wetgevende vergadering over, die hunne verkiezing had beslist, den geest van flaauwheid en eigenbelang, die zich hoogstens tot locaal belang konde verheffen. Geene vaderlandsche gedachte bezielde ooit die vergadering. Nimmer openbaarde zich in haar de geestdrift eener edele verontwaardiging, waar het de veronachtzaming van 's lands eer of belang, waar het de miskenning van de regten van het volk, waar het de vervalsching van den geest der constitutie, waar het de weêrstreving van regtmatige wenschen, waar het zelfs eene verkrachting der grondwet betrof. Geen ministerie vond in de volksvertegenwoordiging ernstigen tegenstand. Zij kenmerkte zich altoos door onbegrensd vertrouwen in de regering, welke die ook zijn mogt en welk stelsel het haar mogt believen te volgen. Wanneer zij hare stem tot den troon rigtte, waren geene uitdrukkingen te sterk, om hare onderworpenheid, geene bewoordingen te flaauw, om hare wenschen of bedenkingen kenbaar te maken, bovenal waar haar bescheiden verzoek zich tot verbeteringen of hervormingen uitstrekte. Zij liet zich door alles beheerschen en bragt offers aan alle goden. Het waren de omstandigheden, het waren de betrekkingen tot het buitenland, het was de vreeze, het was de staat der finantiën, het was de nieuwheid van opgetredene ministers, het was een voorondersteld begrip des Konings, die de offers vergden, en het geringste en meest gereede offer was dat van de bijzondere overtuiging, welke inderdaad nooit zich had getoond, eene groote kracht te bezitten. Indien waarlijk, naar het gevoelen van eenen onzer staatsmannen, de *transactie* het wezen uitmaakt van het constitutioneel regeringstelsel, dan mogen wij ons beroemen, dat stelsel in zijne hoogste volmaaktheid te hebben aanschouwd."

Wij raden elk kiezer, die geneigd mogt wezen zijne stem aan eenen ex-Edel Mogende — een heer SCHOONEVELD, of GEVERS, of VAN TWIST, of VERWEY-MEJAN — te geven, ten sterkste aan deze woorden nog eer het te laat is, wel te overwegen en ter harte te nemen. Men heeft de gevolgen gezien wanneer men stroomannen tot afgevaardigden kiest. Zullen de kiezers zich nu aan hetzelfde euvel schuldig maken, aan hetwelk de Provinciale Staten zich zoo lang bezondigd hebben? »De Staten-Generaal volgden met slaafsche getrouwheid elke impulsie, welke zij van boven ontvingen. Zij vernederden zich zelven tot schaduwen van de ministers, tot echo's van de Kroon. Zonder eenige zelfstandigheid namen zij, met de ontwerpen, ook den geest en de kleur aan, die men hun geven wilde."

»En wanneer hebben de Staten-Generaal, wanneer hebben zij ooit van de ministers rekenschap gevraagd van hunne handelingen, of van de beginselen, waardoor die bestuurd werden? Neen, gedienstig en gedwee hebben zij zich alleen geroepen geacht, de wets-ontwerpen, die het aan de ministers behaagde, hun toe te dienen, te overwegen, en doorgaans aan te nemen. In stede van zich in waarheid te beschouwen als de vertegenwoordigers van een vrijzinnig en ordelievend volk, werden zij bloote werktuigen van de regering, waarvan zich de ministers naar welbehagen konden bedienen.

»Het was in de vergadering dier voortreffelijke vertegenwoordigers tot gewoonte geworden, tegen de voordragten te spreken en voor dezelve te stemmen, bedenkingen te opperen, en daaraan geen gevolg te geven, overtuiging te uiten en haar te verzaken.

»Daarom, kiezers! zij het bovenal een regel uwer verkiezingen aan geene mannen van halfslachtige, weifelende, gedienstige, twijfelachtige, veranderlijke, verdachte of onbekende beginselen uwe stem te geven. Zij waren te lang reeds de schande van de vroegere Kamers, het verderf van Nederland. Kiest en kiest uitsluitend mannen, die, bij bekwaamheid en regtschapenheid, zich door een bepaald staatkundig karakter onderscheiden, dan alleen heeft ook uwe stem beteekenis en waarde, dan alleen weet gij, wien en in welken geest gij gekozen hebt. Niemand derhalve van die zoogenaamde praktische mannen, die met elken wind waaijen, die altoos transactie op de lippen hebben, die beurtelings, als kameleons, van kleur veranderen, die vuur en water in dezelfde hand dragen. Geene staatkundige weêrhanen, geene voorstanders van den ouden slenter, behooren uwe stemmen te erlangen.

»En ik zeg dit niet alleen aan u, liberale kiezers! ik zeg het aan elken kiezer in den lande, onverschillig of hij dezelfde staatkundige beginselen met mij, of tegengestelde belijdt. Kiest met overtuiging mannen van overtuiging! Kiest met zelfstandigheid man-

nen van zelfstandigheid! Kiest naar uwe eigene meening maar kiest alleen hen van wie gij zeker zijt dat zij die meening niet naar hun belang zullen plooijen, beurtelings den mantel naar den wind hangende, nu eens voorstanders van het behoud, dan wederom kampvechters voor de hervorming."

Volkomen vereenigen wij ons met de waarschuwing van den schrijver, duidelijk doelende op een berucht »het geheel beter overzienden" man, die, gisteren nog de hoofdman van het Behoud, zich thans weder zoo gaarne, als een rekruut onder de hervormers zou laten opnemen. »Wij hebben eerbied voor elke eerlijke overtuiging, wij hebben geenen eerbied voor het gemis van overtuiging. Nimmer was het noodiger dan thans, dat staatkundige overtuiging den uitslag der verkiezingen beslisse. Want, wij weten het, toen het Zwarte Boek de namen der voorstanders van staatkundige hervorming behelsde, weinigen waren er, die toen de ongunst van het Bestuur durfden te verduren; maar nu het beginsel van staatkundige hervorming gezegepraald heeft, geeft menig getrouw aanhanger, ja menig lid van dat bestuur, tot zelfs welligt die, als minister, aan het hoofd daarvan stond, zich voor eenen opregten hervormer uit.

»Zulke lieden verdienen noch uwe achting, noch uwe stemmen, kiezers, aan welke meening gij ook uwe waarachtige overtuiging verbindt, omdat zij geene overtuiging hebben, dan die van eigenbaat en zelfzucht. Welken waarborg kunnen zij aanbieden, die door hunne antecedenten alreeds ons waarschuwen, dat hunne meening van heden geene zekerheid oplevert voor hunne meening van morgen, en dat hunne zelfstandigheid niet bestand is voor de verzoeking van het eigenbelang, of voor de verleiding der gunst?"

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Berlijn, 12 nov. Generaal *von Wrangel* heeft, doordien Berlijn in staat van beleg verklaard is, de volgende bepalingen gemaakt:

1. Alle clubs en politische vereenigingen zijn opgeheven;

2. Des daags mogen niet meer dan 20, des nachts niet meer dan 10 personen in het openbaar bij elkander zijn;

3. Alle herbergen moeten om 10 uur des avonds gesloten worden;

4. Dagbladen en andere geschriften mogen alleen met goedkeuring der politie gedrukt en verspreid worden;

5. Alle vreemdelingen, die geene geldende redenen van hun verblijf alhier kunnen geven, moeten binnen 24 uren de stad en haar gebied verlaten;

6. Vreemdelingen, die gewapend aankomen, worden door de wachten de wapens ontnomen;

7. De burgerwacht is, behoudens reorganisatie, ontbonden;

8. Gedurende den staat van beleg mogen de burgers alleen na bekomen verlof wapenen dragen; die zich zonder dit verlof met wapenen vertoont, wordt terstond ontwapend;

9. De wettig bestaande magten zullen des gevorderd in hare betrekkingen door mij ten krachtigste ondersteund worden;

10. Berlijn is voor alle schade aansprakelijk, welke aan particulier eigendom bij een gewapend verzet tegen de gewapende magt, mogt veroorzaakt worden;

11. Het uitoefenen van een burgerlijk beroep, enz. wordt door den staat van beleg niet beperkt.

Berlijn, 12 nov. 5½ ure des avonds. Zoo even wordt door het ministerie van Staat Berlijn en den omtrek, op eenen afstand van twee mijlen, in staat van beleg verklaard en aan generaal von Wrangel *het opperbevel opgedragen*, dewijl, luidens de publikatie van het ministerie van Staat, aan de wettelijke overheid, bij den tegenwoordigen stand van zaken, de uitvoering der wetten niet mogelijk is. Voor het overige heerscht alhier de beste rust. De burgerwacht heeft echter geweigerd heden om 5 uur de wapenen af te geven; in het geheel zijn er slechts 50 afgeleverd. De opgewondenheid is buitengemeen groot. Het slotplein is geheel met menschen gevuld; elk oogenblik vreest men voor eene uitbarsting. De algemeene vraag is: hoe zullen zich de militairen gedragen? Een officier der artillerie zou verklaard hebben, dat hij en zijne manschappen niet op het volk zouden schieten; hij had zich op de besluiten der Nationale Vergadering beroepen. Onder de tenten had heden middag eene volksvergadering plaats, waarin tot rust werd aangemaand.

De berigten omtrent den heer *Grabow* zijn uiteenloopend: volgens sommige zou hij door den Koning ontboden zijn; volgens andere zou hij zich uit eigene beweging naar den Koning begeven hebben, om zijne bemiddeling aan te bieden, doch niet toegelaten maar naar den heer *von Brandenburg* verwezen zijn. Deze had hem met de opmerking weggezonden dat de tijd van onderhandelen voorbij was, en dat het er nu op aankwam om met vastheid te handelen.

Olmütz, 9 nov. De Hongaren zijn bij Göding met het vermoeide en afgematte legerkorps van Generaal *Simonich*, die pas was aangekomen, slaags geweest en hebben de nederlaag geleden. De Hongaren zouden veel meer artillerie gehad hebben dan de Oostenrijkers.

Keulen, 13 nov., des avonds 11 ure. Te Berlijn blijven beide partijen in hare uitlegging van haar regt volharden, en gaan voort zich diensvolgens te gedragen. Het *ministerie van Staat* heeft gisteren, omdat de gewone overheid buiten staat is de wet op eene behoorlijke wijze te doen werken, *de stad Berlijn en den omtrek, op eenen afstand van twee mijlen, in staat van beleg verklaard.* Het verschijnen van alle dagbladen, enz. mag niet zonder vergunning der politie plaats hebben.

De Nationale Vergadering heeft in hare zitting van gisteren den heer *von Unruh* met eene groote meerderheid weder tot haren voorzitter verkozen.

Te Weenen is *Robert Blum*, — zonder in het minste op zijne betrekking van afgevaardigde bij den Duitschen Rijksdag acht te slaan, — volgens het Standregt *doodgeschoten*. Den voormaligen kommandant van de Weener burgerwacht, *Messenhauser*, trof hetzelfde lot.

Binnenlandsche Berigten.

*'*sGravenhage, 14 nov.* Men verneemt dat het tijdelijk ministerie eenige dagen geleden aan Z. M. heeft aangeboden het rapport wegens de in te voeren bezuiniging en vereenvoudiging, tot welks zamenstelling aan hetzelve de last was opgedragen. Men verwacht dat dit rapport publiciteit zal erlangen.

— Van vele zijden ontvangen wij het berigt, dat de kiezers in het district IJsselstein meer en meer hunne aandacht beginnen te vestigen op professor *Ackersdijck*, voor het lidmaatschap der Tweede Kamer. Zij, die met ons de benoeming van dezen staathuishoudkundige een geluk voor het vaderland zouden achten, en daarop eenigen invloed kunnen uitoefenen, zullen wel doen de kiezers in dat district bepaald voor dien landgenoot te winnen. Wij zeggen: *in dat district* (IJsselstein), omdat, naar wij vernemen, ook in het district Amersfoort velen zich voor professor *Ackersdijck* verklaren. Het zoude inderdaad zeer te bejammeren zijn, dat zij, die te Amersfoort een' afgevaardigde wenschen te benoemen, op de hoogte van den tegenwoordigen tijd, en bezield met de zucht om aan de liberale grondwettelijke beginselen eene liberale ontwikkeling te geven, door gemis aan overeenstemming eene versnippering van stemmen te weeg bragten, van welke eene andere partij behendig zou gebruik maken ter bevordering harer plannen. Men verneemt toch, dat de vrienden van den heer *Menso* alle middelen aanwenden, om de pogingen, in een' liberalen zin beproefd, te verijdelen, en den man te doen verkiezen, aan wiens naam zich bij een iegelijk het denkbeeld van stilstand en politieke nietsbeduidendheid verbindt. (*Stembus.*)

Coevorden, 10 nov. Heden heeft zich hier eene commissie van kiezers gevormd, ten einde voorloopig de keuze te bepalen van candidaten voor de Tweede en Eerste Kamer. Als zoodanig kwamen met algemeene stemmen in aanmerking de heeren mrs. *P. W. Alstorphius Grevelink* regter te Assen, en *G. L. Kniphorst* notaris te Meppel, als candidaten voor de Tweede, en de heeren dr. *H. J. Nassau* en jhr. mr. *H. J. L. van der Wijck* te Assen, voor de Eerste Kamer.

Hoogeveen, 11 nov. Heden avond had de aangekondigde kiezers-vergadering plaats, welke met eene doelmatige aanspraak door den heer *J. van der Veen Az.* geopend werd. Vervolgens werden de ingekomene brieven aan de vergadering medegedeeld en overgegaan tot opmaking van een tweetal voor de benoeming als lid van de Tweede Kamer, waarop de heer jhr. mr. *H. J. L. van der Wijck* en de heer *G. de Serière* gebragt werden; zijnde de definitieve keus uitgesteld tot na eene bijeen te roepen vergadering van afgevaardigden van alle onder-kiesdistricten.

Ook de keus voor de Eerste Kamer werd vooralsnog geädjourneerd; waarop de vergadering is gesloten.

Gelijk vroeger, kenmerkte zich deze zeer talrijke bijeenkomst, door orde en belangstelling in de groote zaak. (*D. C.*)

† *Nijmegen, 14 nov.* Ik had u reeds vroeger geschreven, wanneer ik niet van dag tot dag had gewacht, om u iets met zekerheid omtrent den vermoedelijken afloop der verkiezingen in ons district te kunnen mededeelen; — ik begin nu evenwel te begrijpen dat ik dan nog lang zou kunnen wachten. Tot nog toe is hier alles zoo onzeker, dat ik waarlijk niet weet wat ik u omtrent dit punt moet zeggen. Zoo als het zich liet aanzien zijn er verschillende partijen; — Roomsch-Katholijken en Protestanten staan zoo al niet over elkander, althans op zich zelven. De eersten hebben gepasseerden zaturdag eene vergadering gehouden, en moeten het (althans naar hetgeen ik daarvan gehoord heb) onder elkander vrij eens zijn. Ofschoon er op die bijeenkomst nog geene candidaten zijn voorgesteld, zoo heb ik toch gehoord dat *van Nispen van Pannerden*, *Schouten van Druten* en *Dommer van Ubbergen* de personen zijn, waarop men het oog heeft. Naar ik hoor moet *van Nispen* de meeste kans hebben om door de Roomschen als hunnen candidaat aangenomen te worden. Van de vergadering, die gepasseerden woensdag onder het presidiaat van procureur *Aldus* gehouden is, hebt ge zeker al het een en ander vernomen. Zoo weet ge zeker dat verscheidene der aanwezigen zich niet met het reglement hebben kunnen vereenigen en met den burgemeester aan het hoofd die vergadering verlaten hebben. Men zegt dat deze nu een' derden club willen formeren. Van protestantsche kandidaten heb ik nog niets gehoord. De stads-secretaris *Haverkamp* moet zich in den beginne vooral onder de Roomsch-katholijken veel moeite gegeven hebben, doch die pogingen schijnen mislukt te zijn. Voor zooverre ik heb kunnen opmerken heeft *de Man* bitter weinig kans. *

† *Tiel, 14 nov.* De storm in het bierglas houdt nog steeds aan. Men is hier, voornamelijk van den kant van ons *Weekblad*, ijverig in de weer met de propaganda van des heeren *Engelen* plotseling ontdekte liberaliteit en politieke bekwaamheden. Honderde exemplaren van het *Weekblad* worden gratis uitgestrooid om die goede kiezers toch aan het verstand te brengen, welk een uitstekend politisch vernuft en hervormings-gezind man die heer *Engelen* is, die men tot nu toe alleen, als een *in- en omwandelend* genie gekend had, die door zijne ambulante levenswijze als eene tweede editie van den *Joodschen Wandelaar* beschouwd werd. Dat men zich haast van die, als een paddestoel, in éénen nacht opgeschotene vrijzinnigheid aan de kiezers kennisgeving te doen, is natuurlijk. De tijd der verkiezingen nadert met rassche schreden en dus dient men zich wel eenigzins te haasten, opdat de kiezers nog *bij tijds* zouden weten, dat mijnheer *Engelen* een liberaal is en een politiek hoofd heeft. Wat evenwel velen minder bevalt, is, dat de heer *Engelen* hier doorgaat in zeer *naauwe relatiën* tot het *Weekblad* te staan, en dan zou het hier zijn niet eene *société d'adoration* MUTUELLE, naar eene *société d'adoration de* SOI-MÊME. Evenwel, ik moet u zeggen, dat ik niet WEET, of de heer *Engelen* inderdaad de ziel van dit ligchaam is. Maar zooveel is zeker, dat de heer *Engelen* zeer goed kan weten — en zelfs dat het bijna *onmogelijk* is, dat hij het *niet* zou weten — dat het *Weekblad* hem, opzettelijk pousseert om de locale belangen van Tiel en zijn district voor te staan. Wil nu de heer *Engelen*, gelijk hij in zijnen brief beweert, eene verkiezing *op dien grond* niet, zoo is hij, dunkt mij, als eerlijk man verpligt, ten minste openlijk aan de kiezers te verklaren, dat hij eene dergelijke verkiezing waarbij de belangen van de *gemeente* of het *district* op den voorgrond worden gezet, niet wil of *mag* aannemen. Laat de heer *Engelen* zich ... zen om de belangen van het *district* voor te staan, en heeft hij bij zich zelven besloten dit niet te doen, gelijk hij zulks in zijnen brief verklaart — zoo ... hij zijne kiezers op eene ergerlijke wijze misleid.

Overigens geloof ik niet dat de verkiezing van *Engelen* nog zoo heel zeker is. De kiezers laten zich niet allen zoo gemakkelijk endosseren. Er zijn velen die er nog maar niet aan willen, den heer *Engelen* met zijne subiet uitgevondene vrijzinnigheid in de Kamer te smokkelen.

Maastricht, 13 nov. Gisteren heeft alhier eene vrij talrijke kiezersvereeniging plaats gehad, welke mede door een aantal niet-kiezers werd bijgewoond. Nadat de vergadering was geopend, heeft de heer mr. *van Geusau* het doel derzelve opengelegd. Vervolgens heeft de heer mr. *Willem Sassen Jz.* ... mens de commissie, verslag gedaan van hare verrigtingen en het door haar opgestelde programma voorgelezen en toegelicht. Na eene discussie, waaraan onderscheidene personen deel namen, over de vraag: »of óók niet-kiezers in de vereeniging zullen worden toegelaten, behoudens hetgeen deswege in het reglement zal worden bepaald" is deze vraag met algemeene stemmen bevestigend beantwoord en is vervolgens het programma met eene bijvoeging, voorgesteld door den generaal *de Stuers*, aangenomen en onmiddellijk door een vijftigtal kiezers onderteekend. De vergadering is daarna gescheiden.

Morgen zal er eene nieuwe bijeenkomst plaats hebben tot het benoemen eener definitieve commissie belast met het opmaken van een reglement. Het is te hopen, dat de kiezers vlijtig zullen opkomen en

dat al de aanwezigen door orde en eensgezindheid het tot stand brengen eener zoo nuttige vereeniging zullen helpen bevorderen. (*Limb.*)

Mengelwerk.

Mr. JAN VAN 'S GRAVENWEERT in hoedanigheid als liberaal candidaat voor het lidmaatschap der Tweede Kamer.

Reeds eene poos geleden hoorden wij met groote verbazing een paar kiezers onder de eventueele candidaten voor het lidmaatschap der Staten-Generaal ook gewagen van den heer mr. JAN VAN 'S GRAVENWEERT. Daar het echter hierbij bleef, meenden wij er geene verdere notitie van te moeten nemen en den heer VAN 'S GRAVENWEERT niet uit de vergetelheid te moeten oprakelen. Thans echter, nu wij genoemden heer op eene lijst zien prijken van mannen die wel eenige aanspraak hebben om als vertegenwoordigers op het tapijt te komen, rekenen wij ons verpligt, het publiek nader in te lichten en te toonen wie en wat die heer JAN VAN 'S GRAVENWEERT — die als het hinkende paard achteraan komt huppelen — is, en vooral wat men van zijne liberaliteit te denken hebbe.

De heer JAN VAN 'S GRAVENWEERT heeft zich voornamelijk bekend gemaakt door eene overzetting in slechte Hollandsche verzen van de *Ilias* en de *Odyssea* van HOMERUS en door zijne fameuse reis in het Noorden en Oosten. Deze laatste vooral is uitermate geschikt om den heer 'S GRAVENWEERT te leeren kennen, daar hij die reis altijd met den spiegel tegen zich over schijnt gemaakt te hebben en men dus de drie deelen door, steeds vergast wordt op den heer VAN 'S GRAVENWEERT in zijne verschillende toestanden aan de hoven van Czaren, Sultans en Pacha's. *Het Noorden en het Oosten* is zeker wel het langdradigste, dorste, droogste en alleronbelangrijkste exemplaar van eene reisbeschrijving, dat ooit iemand op het onzalig denkbeeld kwam aan het publiek aan te bieden. Wanneer men er den inventaris van de logementen, waar de heer VAN 'S GRAVENWEERT gegeten en geslapen heeft en de optelling der hoffeesten waar de heer VAN 'S GRAVENWEERT zijne pligtpleging bij prinsen en prinsessen, bij Koningen en Koninginnen, bij Keizers en bij Keizerinnen gemaakt heeft, aftrekt, is de slotsom — nul. Eén ding kan men er echter — zoo men het al niet reeds wist — uit leeren, namelijk, dat de heer VAN 'S GRAVENWEERT *plus roijaliste que le Roi*, *plus ministeriel que les ministres* en *plus aristocrate que l'aristocratie* is. De heer 'S GRAVENWEERT trok zijne legitimistische vooroordeelen zoo ver dat hij zelfs MEHEMED-ALI niet te woord wilde staan, als zijnde een opstandeling tegen zijnen wettigen souverein, den Sultan van Turkije. Velen zullen zich nog de geestige en klemmende recensie van den *Gids* herinneren, waarin die erbarmelijke navolging van DE LAMARTINE's reis zoo naar verdienste ten toon gesteld en des schrijvers opgeblazene en aanmatigende toon op zoo geregte wijze gekastijd werd. Des schrijvers gekrenkte ijdelheid belette hem de regtvaardigheid der straf te erkennen, en met een minachtend: *Ingrata patria! ne ossa quidem habebis!* ging de heer 'S GRAVENWEERT zijn geluk achter »*den freien Deutschen Rhein*" beproeven. Het schijnt echter dat het ook daar niet gelukt is. Althans in het begin van dit jaar zag men plotseling een paar boekskens van eenen heer 'S GRAVENWEERT uit de lucht vallen en men hoorde weldra dat dit onze oude legitimistisch-roijalistisch-aristocratisch-ministerialistische heer 'S GRAVENWEERT was, die zich echter nu naar de nieuwe mode gekleed had en op zijnen ouden dag eens bepreefde liberaal te worden.

Het eerste der twee boekskens van den gemetamorphoseerden heer 'S GRAVENWEERT, en dat moest dienen om den heer VAN 'S GRAVENWEERT in zijne nieuwe hoedanigheid aan het publiek voor te stellen, heette: *Het Oogenblik en de Toekomst.* Indien nu waar is, hetgeen BOILEAU leert:

Ce que l'on conçoit bien, s'énonce clairement,
Et les mots pour le dire arrivent aisément,

dan zou men haast de gevolgtrekking mogen maken, dat mr. JAN VAN 'S GRAVENWEERT niet zeer wel *begrepen* had, althans wij herinneren ons niet ooit onbehagelijker vorm voor ongerijmder denkbeelden te hebben aangetroffen dan in dit boekske. De schrijver heeft 52 bladzijden noodig om te zeggen, wat gemakkelijk in 52 regels te bevatten was en wij hebben altijd den moed bewonderd met welken hij verklaarde »voor de onderteekening dezer beschouwingen niet *terug te deinzen.*" Wij zouden zulk eenen last niet gaarne op ons geweten laden. Onder andere merkwaardigheden vindt men in het boekje gesproken van de *ingewanden van het staatscrediet en de staatswetenschap* en van eenen orkaan die »de *stevigste* misschien *vermolmde* bosschen" ontwortelt. Van dergelijke zinledige phrasen vloeit het boekje over. Geen wonder dat velen, niet bestand tegen de onuitstaanbare verveling om uit dien chaos van woorden, des heeren 'S GRAVENWEERT's gedachten te gaan opvisschen, den schrijver liever op zijn woord geloofden en uitriepen: »Waarlijk! de heer 'S GRAVENWEERT is liberaal geworden."

Ware het daar slechts bij gebleven. Eene eerste misstap ziet men nog wel eens door de vingers. Doch helaas! de heer 'S GRAVENWEERT pleegde recidive en maakte zich, eenige weken later, schuldig aan een tweede boekske: *Het ontwerp van grondwet, april 1848, vergeleken met de grondwet van 1840.* Hoe gaarne wij onze lezers eene onaangename lectuur besparen, het is ons onmogelijk, hun van de bewijsstukken in zake 'S GRAVENWEERT te verschoonen. De heer 'S GRAVENWEERT heeft zijn signalement zoo duidelijk in dit geschrift afgeteekend en zich zoodanig gedaguerreotypeerd, dat men zonder schroom kan beweren hem bijna op elke bladzijde van het vergrijp van conservatisme, oligarchisme en aristocratisme op heeter daad te betrappen. De liberale mantel dien de heer 'S GRAVENWEERT heeft omgeworpen, heeft vele gaten waardoor de oude, behoudende heer 'S GRAVENWEERT, zeer grappig komt doorkijken. Om onze lezers van de waarheid hiervan te overtuigen, zullen wij eenige van de voornaamste punten uit des heeren 'S GRAVENWEERT's politieke geloofsbelijdenis nagaan. Voorloopig zij aangemerkt, dat de heer 'S GRAVENWEERT den grondwettigen Koning steeds *Souverein* noemt en dan ook getrouw van de *Souvereiniteits-regten* spreekt. Bewijs? Welaan ziedaar op bladz. 7: »Deze bijzondere bepaling," (dat de Koning het *opperbestuur* der vloten en legers heeft) »schijnt geheel overbodig, wanneer men den Koning in de hoedanigheid van *Souverein* beschouwt. Dat opperbestuur of gezag ligt in den aard der zaak, *of hij zoude ophouden* SOUVEREIN *te zijn.* Noch dat, noch eenig ander *opperbestuur* van 's lands zaken en belangen, kan of mag hem, zelfs met verantwoordelijke ministers, onthouden worden." Dit slechts als een proefje om te beginnen. Laat ons thans den heer 'S GRAVENWEERT eens wat van naderbij visiteren.

1. *Oordeel van den heer* 'S GRAVENWEERT *over de* Regtstreeksche Verkiezingen:

»De schrijver van dit betoog zal, wat hem persoonlijk betreft, alleen aanmerken, dat *hem* een »census van *f* 20 al zeer gering toeschijnt en bijkans »tot algemeene verkiezingen geleidt. Hem zoude de »*keuze der Provinciale Staten*, maar tot het uit»brengen der keuze *drie-*, *vier-* of *meermalen*, »naar men wil, verdubbeld uit de, blijkens de be»lasting-registers, *meest belasten der provincie*, van »de hoogst aangeslagenen tot de min bezwaarden, »en tot men het vereischte getal kiezers bereikt had, »afdalende, het verkieselijkste stelsel voorkomen, »dewijl men toch bij hen, die het meest te verliezen »hebben of het zwaarst belast zijn, de meeste be»langstelling in 's lands zaken vermoeden mag, en »men van de ergerlijke omkoopingen en tooneelen, »die in Groot-Brittanje bij de verkiezingen bestaan »en dikwerf voorvallen, langs dezen weg in Neder»land meer verschoond zal blijven."

2. *Oordeel van den heer* 'S GRAVENWEERT *over de* Eerste Kamer:

»Ik voor mij geloof aan derzelver noodwendigheid in »de theorie eener constitutionele monarchie. — — —" »De benoeming komt ook, mijns inziens, toe *aan den* »*Souverein*, den *Koning*, die moet weten te beloo»nen en te erkennen; en *niet* aan de *Natie*, welke »alzoo twee verkiezingen in haar voordeel zoude »hebben, terwijl de Koning over geene enkele zoude »kunnen beschikken. Verblijft de verkiezing der »Eerste Kamer aan de natie, dan is zij een bezwaar, »eene bijkans nuttelooze tweede instantie en verte»woordigt de natie zich twee reizen; maar verblijft »die aan den Koning, als een middel tot regtvaar»dige *onderscheiding*, als een *steunpunt voor den* »*Souverein*, dan beantwoordt zij aan de bedoelingen »der constitutionele monarchie."

3. *Oordeel van den heer* 'S GRAVENWEERT *over de* Begrootingen:

»Ik zoude vermeenen aan eene *twee*-jarige begroo»ting de voorkeur te moeten geven."

4. *Oordeel van den heer* 'S GRAVENWEERT *over de* Standen:

»Opvallend, vreemd en grievend, *zoo niet meer*, »is het voor het aanzienlijkste gedeelte (?) der Natie, »dat men, bij kalme beraadslaging, zonder eenige »geweldige omkeering, gelijk die van 1790 en 1848 in »Frankrijk en die van 1795 in Nederland, aan een »geheelen stand der maatschappij, die inderdaad, scha»deloos is, zich geene *wezenlijke* politieke aanma»tiging" (dus waarlijk toch *aanmatiging?*) »meer »zoude durven veroorloven, en reeds voor lang alle »andere privilegiën, buiten dat eener bijzondere »provinciale vertegenwoordiging, door den vooruit»gang der denkbeelden verloren of ten offer heeft »gebragt, eensklaps, als met ééne pennestreek en »zonder eenige grondige beschuldiging tegen den ge»heelen stand; dat laatste onbeduidende overblijfsel »van *historische herinneringen*, onbelangrijken glans of »onderscheiding wegens *voorvaderlijke* diensten, ten »eenen male beneemt. *Ik beschouw de vernieti»ging der Provinciale Standen, in het algemeen,* »*en bijzonder deze, als* NUTTELOOS EN NIET-MENSCH»KUNDIG. Voor een oogenblik gelieve men zich, »ONBEVOOROORDEELD, (!?) te verplaatsen op het »standpunt van hen, wier wettige voorouders, *voor* »*zes eeuwen of later*, met de geestelijkheid in het »bezit waren van alle magt en alle gezag, bijna »uitsluitend den grond in eigendom bezaten, als »*vrijheeren* tegenover den Vorst of den Keizer de »landsprivilegiën voor ieder handhaafden; — men »ziet het nog, bij het verbond der Edelen in 1566, »en als *Ridders*, in honderden van veldslagen hun »bloed voor de onafhankelijkheid van hun vader»land en dienzelfden Vorst en Keizer plengden, »dien zij stoutmoedig onder de oogen durfden zien; — »en dan stelle men zich voor, hoe *die nakomelin»gen*, nu weder sedert dertig jaren en meer hersteld »in het genot van een deel dier kleine voorregten, »van welke eene geweldige staatsomwenteling hen »in 1795 beroofd had, wel te moede zullen wezen, »wanneer zij dit alles, als ware het eene schennis »of een ten nadeele van alle anderen misbruikt »voorregt geweest, zelfs in hunne *voorouderlijke pro»vincie* (?), voor altijd zien uitgewischt. En waar»om? — om, zelfs bij de verkiezing tot eene Eerste »Kamer, met verlies van allen invloed, plaats te »maken voor de *geld-aristocratie*, voor menschen, »die, misschien zonder eenige persoonlijke ver»dienste, door geluk, door toeval, dikwerf door een »beurspel een vermogen hebben verworven, dat zij »zeldzaam weten te genieten. Bovendien neemt die »vernietiging alle *historische overlevering* weg met »dat DICHTERLIJKE WAAS," (let wel op, dat *dich»terlijke waas!*) »dat ieder volk *tot eerbiediging zij»ner nationaliteit* noodig heeft; (1) wanneer dat »volk toch de nakomelingen van hen, wier glorie »met zijnen eigenen roem verbonden is, grondwettig »ziet vernietigen, om het regt of de hoogste onderscheidingen op geheel nieuwe, »onbekende en geene bijzondere diensten bewezen »hebbende personen te zien overbrengen, verliest het »zelfs alle geloof aan zijne *historische waardigheid.* »Hetzelfde kan, hoewel natuurlijk met minder grond, »omtrent *patricische burgerfamiliën* in de steden, »die zij gesticht, gehandhaafd, verdedigd, bloei»jend of magtig gemaakt hebben, en omtrent dien »*landelijken stand*, die, sedert twee of drie eeuwen »misschien, den *voorouderlijken grond* (?) heeft »bebouwd met behoud van *voorouderlijke* braafheid »en eenvoudigheid en derhalve in zijne eigene pro»vincie wel regt bezit op eenige onderscheiding, »volkomen toepasselijk worden geacht. Wenschelijk »zoude ik het dus oordeelen, *om der overleveringen* »*wille vooral* — overleveringen toch zijn niet altijd »te versmaden — en tevens om niet een aantal »nieuwe en vermogende misnoegden in den lande te »doen ontstaan, dat men, voor de provinciën en »derzelver bestuur, even als men het de Staten wil »doen, *de tegenwoordige indeeling in drie Standen* »*mogt behouden.*"

5. *Oordeel van den heer* 'S GRAVENWEERT *over de* Vrijheid van Godsdienst:

»Door, op het papier en in de theorie voortreffe»lijke, maar in de praktijk verderfelijke, onbe»dachte toegeeflijkheid vernielt men hier alles. Het »is daarmede, als met het beginsel van onberede»neerde gelijkheid en van communismus; den hemel»waardig, zoo de stervelingen Engelen waren; on»uitvoerbaar, zoo lang zij menschen blijven." — — — »Art. 162 luidende aldus: *De kerk-gemeenten heb»ben de vrije keus harer leeraren en het regt van* »*briefwisseling met hare hoofden*, *gelijk dat om* »*hunne kerkelijke voorschriften af te kondigen*, »*behoudens de verantwoordelijkheid volgens de straf»wet* —, is geheel nieuw, en in een land, waar »men van de ultra-montaansche zijde sterk uitgaat »op proselijten-jagt, waar bovendien twee derde der »bevolking protestantsch is, en waar men vroeger »alle zijne vrijheden door bloedigen strijd tegen »ultra-montaansche begrippen en geloofs-inquisitie »verkregen heeft, OVERDREVEN vrijzinnig. — — —" »Ook dit artikel verdient de strengste overweging; »want *overdrevene vrijzinnigheid* in religie-zaken »is even gevaarlijk als bekrompene onverdraagzaam»heid."

6. *Oordeel van den heer* 'S GRAVENWEERT *over de* Vrijheid van Onderwijs:

»Ik zoude van meening wezen, dat de woorden: »*met eerbiediging van ieders godsdienstige begrippen* »behoorden GESCHRAPT te worden. — — —" »De »overheid behoort hier te kunnen *verbieden*, en, »behoudens hare verantwoordelijkheid, een schade»lijk onderwijs *dadelijk te kunnen stuiten.* Doelma»tiger dus en vrijzinniger — want hier, even als bij »de kerkelijke vrijheid, is *overdreven liberaliteit* »een onheil voor den Staat — is de algemeenere »bepaling van het tegenwoordige art. 224 der grond»wet. — — Dat is ruim vrijzinnig, algemeen; HET »VERBINDT TOT NIETS en het *belemmert niets.*" (De regering is dus tot niets *verpligt* en *vermag* alles?)

En hiermede gelooven wij dat de beschuldiging tegen mr. JAN, genoegzaam bewezen is. De divagatien en deliratiën over het laatste ontwerp schenken wij hem. Wij weten nu reeds genoeg. Mr. JAN VAN 'S GRAVENWEERT wil: 1. geene directe verkiezingen; 2. eene Eerste Kamer benoemd door den *Souverein;* 3. *twee*-jarige begrootingen; 4. behoud der standen; 5. geene vrijheid van godsdienst; 6. geene vrijheid van onderwijs. Allerkluchtigst is het hem op het einde van het boekje te hooren uitroepen: »Ik voor mij »immers beschouw mij zelven als eenen voorstander »van *waren vooruitgang.*" De heer 'S GRAVENWEERT zal ook in *dit* oordeel over den heer 'S GRAVENWEERT gelijk in zoo menig ander, wel alleen staan. Vooral klinkt die eigenlof allerkoddigst naast het betoog van

(1) NB. Eene natie heeft een »dichterlijk waas" noodig tot »eerbiediging zijner nationaliteit." Hang u op FRANS BALTES, nu mr. JAN VAN 'S GRAVENWEERT is opgestaan.

de regten der ridderschappen afgeleid uit de tournooyen der doode ridders uit de middeneeuwen.

Het doet ons inderdaad leed, dat de onhandige opwakeling, van dien armen heer S'GRAVENWEERT, aan wien anders niemand zou gedacht hebben en die men in vrede zijne boekjes zou hebben laten schrijven, ons verpligt heeft ons met zijne executie te belasten. Maar het moest. Thans nu zoo vele politieke gelukzoekers als liberalen in het kamp zoeken binnen te sluipen is een scherpe uitkijk noodig om al die vreemde indringers, die hunne liberaliteit niet kunnen bewijzen aan te houden en te ontmaskeren. Als vertegenwoordiger der ultra-behoudende en reactionnaire partij, had mr. JAN misschien eenige aanspraken, als pseudo-liberaal verzoeken wij hem beleefdelijk ons niet weder in den weg te treden. Wij laten den heer VAN 'S GRAVESWEERT zijne keizers, koningen, prinsen, sultans, czaren en pachas zoowel van het mannelijk als van het vrouwelijk geslacht; doch hij van zijnen kant late dan ook al wat niet *legitiem*, *aristocratisch* en *behoudend* is, voor ons, die nu niet eerst liberaal geworden zijn, over. De heer 'SGRAVESWEERT is te oud, om nu nog, in eenen *nieuwen* hansworstenrol op te treden.

Ingezonden Stukken.

Locale keuzen.

Meermalen hebben wij reeds in uwe courant de kiezers zien aansporen, hunne keus voor de nieuwe Kamer niet tot de mannen binnen hun district te bepalen, maar uit het geheele land de beste op te zoeken, ten einde daarop hunne stemmen te vereenigen. Wij deelen die meening geheel en zijn daarom ook zoo vrij de plaatsing van dit stuk te vragen. Wanneer het in die Kamer op *les intérêts du clocher* aankwam, men had gelijk binnen het district te blijven; maar het algemeen belang dient boven te drijven en de keus te besturen.

Mogt men bekrompen genoeg zijn, niemand, dan die door inwoning of geboorte tot een kiesdistrict behoort, voor de volgende Kamer te benoemen, zoo loopt men gevaar daarin even veel mediocriteiten, of nulliteiten te krijgen als in de vroegere Kamers. Er is zelfs nog meer, men loopt op die wijze vooral gevaar, de mannen van talent en karakter daarin te zullen missen. Want wanneer het gebeurt, dat die mannen, welke bovenal aan de nieuwe Kamer leven en kracht moeten geven, in hun kiesdistrict niet gekozen worden, zullen zij zich overal uitgesloten zien en zoo zal men in eene vertegenwoordiging des geheelen Nederlandschen volks slechts locale belangen gerepresenteerd vinden. Wij hopen, dat het gezond verstand der natie ons tegen dat ongeluk behoeden zal, want inderdaad geen grooter ongeluk is ons denkbaar dan dat de nieuwe Kamer niet uit goede mannen bestaan zou. Van de goede inrigting dezer Kamer hangt de geheele toekomst af. Kiest men daarin behouders of slechts halve bestrijders van het behoud, de toepassing der liberale beginselen, in de nieuwe grondwet aangenomen, zal in reactionnairen geest plaats hebben.

Hoe noodzakelijk het is, dat mannen, welke elk in de Kamer wenscht, ook buiten hun kiesdistrict gekozen worden, willen wij met een enkel voorbeeld bewijzen. Zoo men juicht in het verworvene, aan wien heeft men dit zoozeer te danken als aan den heer THORBECKE? In 1839 reeds wees hij den weg door zijne *Aanteekening op de Grondwet*; in 1844 was hij de steller van het bekende voorstel der negenmannen; in maart 1848 was hij de ziel der staats-commissie en aan de door hem gevraagde openbaarmaking van het voorstel dier commissie dankt de natie het, dat de nieuwe grondwet niet meer verhaspeld en bedorven is. Het spreekt dus van zelf, dat de hoogleeraar in de nieuwe Kamer niet gemist mag worden. Zijn praktisch en organiserend hoofd zal aan de beginselen, welke nu nog maar papieren beloften zijn, werkelijkheid geven. Wie zal ze beter helpen ontwikkelen dan hij, die ze grootendeels stelde? En intusschen is het zeer mogelijk, dat de natie juist dien man niet onder hare vertegenwoordigers zal vinden, wanneer de keuzen zich binnen de districten blijven bepalen. In het district Leiden heerscht tweespalt tusschen de stedelijke regering en den kerkeraad over zekere armen-instelling; daar de heer THORBECKE lid der stedelijke regering en een van die is, welke de regten der stad, die hij bedreigd achtte met kracht van redenen heeft helpen verdedigen, zoo bewegen predikanten en hunne handlangers hemel en aarde om hem uit te sluiten, en den heer GEVERS VAN ENDEGEEST, eenen man van het behoud, die niet dan schoorvoetende en gedwongen zijne goedkeuring aan de grondwet gaf, te doen benoemen. Men heeft dit reeds kunnen zien uit een ingezonden stuk in de *Leidsche Courant*, waarin namens eenige kiezers verklaard wordt, dat zij niet door den heer THORBECKE in de Tweede Kamer willen vertegenwoordigd worden, maar hunne stemmen aan den heer GEVERS VAN ENDEGEEST zullen geven. Eene enkel locale zaak zal dus, want de ijver der geestelijkheid kent in zulke zaken te weinig palen om aan haar slagen te kunnen twijfelen, uit de algemeene vertegenwoordiging den man weren, welken het grootste deel der natie daarin wenscht. Zoo daarentegen andere kiesdistricten hem gekozen hadden, zou hij in de nieuwe Kamer niet ontbreken. Mogt men het laten, dewijl aldus dezelfde persoon in onderscheidene kiesdistricten verkozen zou kunnen worden, zoo vragen wij: wat nadeel kan men daaruit vreezen? slechts voor één district zal de verkozene zitting kunnen nemen en de kiezers zullen eene nieuwe keus doen, maar zij zullen dit onder gunstiger voorteekenen doen dan vroeger. Vooreerst zullen zij medegewerkt hebben de keus dier mannen te verzekeren, zonder welke van de nieuwe vertegenwoordiging niets te verwachten zou zijn, en ten tweede zullen zij eene meerderheid van kiezers gevormd hebben, van welke men keuzen in denzelfden geest met grond verwachten mag.

De vorige grondwet liet niet toe buiten de provincie te kiezen: het heeft haar menigmaal ten beschuldiging gestrekt. Waar oe zou eene verandering dienen, wanneer men nu vrijwillig deed, waarover men vroeger als over eenen onverstandigen en verderfelijken dwang klaagde? Niet den man van het district moet de kiezer benoemen, maar dengenen, welken hij den besten vertegenwoordiger acht, onverschillig of hij binnen het district of daarbuiten wone; onverschillig of hij Roomsch-Katholijk, Protestant of Israëliet zij. Niet de woonplaats, niet de kerkelijke gezindheid moet beslissen; maar aan den waardigsten, hij wone waar hij wil, hij zij van welke godsdienst hij mag, aan dien alleen worde de zaak des lands toevertrouwd.

Eenige notabele kiesgeregtigden te Leiden, welke den verdienstelijksten man des lands niet uit de vertegenwoordiging verbannen willen zien.

Advertentiën.

Departement van Financiën.

BESTUUR DER DOMEINEN.

OPENBARE HOUTVERKOOPING.

Op Dingsdag den 5den December 1848, des voormiddags ten elf ure, zal door den Ontvanger der Domeinen te *Arnhem*, ten Huize van *A. VAN DEN BROEK*, in het *Roode Hert*, te *Apeldoorn*, ten overstaan van den Heer Burgemeester aldaar, publiek aan de meestbiedenden worden verkocht:

Eene aanzienlijke partij BEUKEN- en EIKENBOOMEN, benevens eenige POPULIEREN en AKKERMAALSHOUT, uit de Domaniale Bosschen onder *Apeldoorn*, breeder bij billetten omschreven.

De Notaris *VAN DER GOES*, te *Beek*, is voornemens om op den 23sten November 1848, des avonds ten 7 ure, ten huize van den Societeithouder *VAN DAM*, te *Nijmegen*, te doen inzetten, om 14 dagen daarna finaal te worden verkocht:

Een extra groot ruim goed doortimmerd en voor alle NERINGEN bijzonder gelegen WOONHUIS met ERF, GRUTTERIJ, OPENPLAATSEN, STALLING, en een GEBOUW, waarin *zeven* WONINGEN, aan elkander staande en gelegen te *Nijmegen* aan de Brouwerstraat, waaromtrent met *franco brieven* nadere Informatiën zijn te bekomen bij den Notaris *VAN DER GOES* voormeld.

† † † Op Donderdag den 23sten November
† † 1848, des morgens ten 10 ure, zal men
† in de Herberg *de Zwaan*, te *Rheden*, ten overstaan van den Notaris *VAN ROSENTHAL* verkoopen:

Ongeveer 60 stuks zware en gave EIKENBOOMEN, staande op het Landgoed *Scherpenhoff*, te *Rheden*, aldaar uitgenommerd te zien, acht dagen vóór de verkooping.

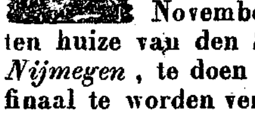

Door vertrek UIT DE HAND TE KOOP een, binnen het Stadje *Terborg* in een aangenaam en volkrijk gedeelte van *Gelderland* gelegen, welingerigt geheel nieuw WINKELHUIS, met ERF en TUIN, waarin sedert meer dan 40 jaren met het beste gevolg een MAUFACTUUR-HANDEL is uitgeoefend en door deszelfs gunstige ligging tot allerhande NERING en BEDRIJF — als ook tot eene HEERENWONING zeer geschikt is.

Te aanvaarden met den 1sten Mei aanstaande en kan des verkiezende de halve koopprijs tegen 5 pCt. daarin gevestigd blijven. — Nadere inlichtingen verkrijgbaar bij den Notaris *F. X. L. DE BOTH*, te *Varsseveld*. — *Brieven franco.*

Hôtel de Vergulden Arend

in de Rijnstraat

TE

ARNHEM.

De Ondergeteekende bovenstaand HÔTEL overgedaan hebbende aan den Heer *J. W. TEN CATE*, en hetzelve op heden verlatende, bedankt zijne geëerde Begunstigers voor het zoovele jaren in hem gestelde vertrouwen, tevens zijnen Opvolger minzaamst aanbevelende.

Arnhem, 14 November 1848.

A HULSTIJN.

Zich gedragende aan bovenstaande Kennisgeving neemt de ondergeteekende de vrijheid zijn HÔTEL in het gunstig aandenken van het geëerde reizend publiek aan te bevelen, zullende door hem gezorgd worden, zoo door goede bediening als billijke prijzen, zich, het in hem gesteld wordende vertrouwen, waardig te maken.

Arnhem, 14 November 1848.

J. W. TEN CATE.

† † † Indien men zich niet vereenigen kan
† † met de politieke redeneringen van een
† Dagblad, zoude het dan niet het doelmatigste zijn, zulks te toonen, door het Abonnement op te zeggen?

EEN EDELMAN

EN DE

HOLLOWAY'S PILLEN.

Onlangs werd Professor *HOLLOWAY* vereerd met de dankbetuiging van een der eerste Edellieden van het Koningrijk, die even als den Graaf *VAN ALDBOROUGH* van een sedert jaren lang oude leverziekte en maagkwaal genezen was, terwijl alle andere middelen vruchteloos aangewend waren. Waterzucht, verlamming, aamborstigheid, hun oorsprong in zieke maag en lever hebbende, worden binnen korten tijd door de *HOLLOWAY'S PILLEN* genezen.

Zijn op *franco-aanvrage* à contant te bekomen bij den Heer *F. ROMEIJN*, *Fz.*, Depôthouder, *Arnhem*; alsmede te *Londen*, Strand 244, *HOLLOWAY'S* Etablissement.

Door het vermeerderd debiet zijn de Prijzen thans de volgende:

Doosjes Pillen van *f* 0.90, *f* 2.10 *f* 3.30, *f* 7.75 *f* 15.50, *f* 23.50; *Potjes Zalf* van *f* 0.90, *f* 2.10 *f* 3.30, *f* 8.15 *f* 15.90, *f* 23.90.

*** Door den Boekhandelaar *VAN SOMEREN*, te *Zutphen* is uitgegeven een VIJFDE VERVOLG op den CATALOGUS zijner Lees-Bibliotheek, die in 1844 met 586 nummers opgerigt, thans reeds bestaat uit 1128 der nieuwste *Holl.*, *Fransche*, *Eng. en Duitsche* werken.

Genoemde Uitgever debiteert met succes:

ONDERWIJSBOEKJE, betreffende de verschilpunten der Protest, en R. Kath. Kerk, getoetst aan de uitspraken des Bijbels, 2de druk. . *f* 0.30.

GODSDIENSTIGE OEFENINGEN, een Volksleesboek over de Christelijke waarheid, door Ds. *A. RUTGERS VAN DER LOEFF*. . . *f*

HERINNERINGEN uit de GESCHIEDENIS van CHRISTUS en zijne KERK op AARDE. Een Geschiedkundig-Godsdienstig Leesboek voor alle huisgezinnen op bepaalde dagen der week, door Ds. *W. D. STATIUS MULLER*. 1ste en 2de Afl. . . . . *f* 2,

(Met nog 2 Aflev. is dit werk compleet.)

LATIJNSCH-NEDERDUITSCHE LIJST van NAAM- en WERKWOORDEN, ingerigt ter bevordering van de kennis der *Latijnsche* woorden, door Dr. *L. C. E. SCHüSSLER*. . . *f* 0.60.

FRANSCHE SPRAAKWENDINGEN. Verzameling van eigenaardige en uitgezochte zegswijzen der nieuwere *Fransche* Spreektaal, ten behoeve van Instituten en Gymnasiën; bijeengebragt door Prof. *L. BISCHOFF*. Voorzien van eene *Nederd.* Vertaling. . . . . *f* 0.75.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 15 Nov. 1 El 8 Palm 3 Duim; gew. O D. gev. 13°.

De prijs dezer courant is f 5 in de drie maanden. Afzonderlijke nommers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels f 1,00 en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt voor elke plaatsing.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.